

Memo 'VERGUNNING EIGEN DIENST'

Aanleg leegloop buffers Bemelerweg en Bunderdel

titel Aanvraag vergunning eigen dienst
subtitel Aanleg leegloop buffers Bemelerweg en Bunderdel
datum 10 OKTOBER 2024
versie 0.1
status Definitief
zaaknr. 2023-Z1367

vrijgave Dit document is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van in samenwerking met:

naam	functie	rol
	Gebiedsadviseur	Opsteller
	Adviseur vergunningverlening	Toetser
	Clustermanager Areaalbeheer	Opdrachtgever

Dit document is vrijgegeven door
2/10

Zaaknr. 2023-Z1367
Docnr. [Titel]

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.1.1	Huidige Situatie	4
1.1.2	Aanpassing rioolstelsel	4
1.1.3	Kansen voor het watersysteem	4
1.1.4	Uitbreiding assets	5
1.1.5	Eindsituatie	5
2	Ligging en begrenzing plangebied	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Buffer Bemelerweg	5
2.3	Buffer Bunderdel	6
3	Overeenstemming terreineigenaren	6
3.1	Overeenstemming	6
3.2	Terreineigenaren	6
3.3	Risico's	6
4	Beschrijving van de waterstaatswerken (gewenste situatie)	7
4.1	Inhoud projectplan	7
4.2	Beschrijvingen van de voorgenomen werken	7
4.3	Wijze van uitvoering van de werken	8
4.4	Beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van de werken	8
5	Beschikbaarheid en bereikbaarheid van de waterstaatswerken	9
6	Effecten van het plan	10
7	Legger	10
8	Beheer en onderhoud	10

Bijlagen:

- Bijlage 1: Adviesmemo buffers Bemelerweg en Bunderdel
- Bijlage 2: Overzicht te nemen maatregelen
- Bijlage 3: Eigendom, beheer en onderhoud assets

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

1.1.1 Huidige Situatie

In de kern van Cadier en Keer stort een deel van het rioolstelsel bij hevige regenval over in de waterkwantiteitsbuffers Bemelerweg, Bunderdel en Kapelweg. Deze buffers zijn voorzien van een pompinstallatie die de inhoud van de gevulde buffers leegpompt in het rioolstelsel op het moment dat de capaciteit in het riool weer toereikend is. Tijdens de aanleg van de buffers is er over nagedacht de buffers te laten leeglopen op de beneden gelegen Sibbersloot. Echter is hier destijds niet voor gekozen, vanwege de slechte waterkwaliteit (rioolwater)

afbeelding 1; huidig primair oppervlaktewatersysteem

1.1.2 Aanpassing rioolstelsel

De gemeente Eijsden-Margraten gaat middels een miljoeneninvestering het rioolsysteem vervangen, omdat de huidige capaciteit van het rioolstelsel onvoldoende blijkt en de gemeente aanvullend wil afkoppelen. De gemeente is voornemens een verbeterd gescheiden stelsel aan te leggen, waarbij de first-flush in het vuilwaterriool beland. De aanpassing van het rioolstelsel zorgt ervoor dat er schoon water in de buffers geloosd zal worden. Tevens wordt er in de openbare ruimte gezocht naar mogelijkheden om water vast te houden en te infiltreren.

1.1.3 Kansen voor het watersysteem

Aangezien het water dat de regenwaterbuffers ontvangen na rioolreconstructie in Cadier en Keer schoon is, kan het in de bodem worden geïnfiltreerd en over de helling worden geleid en aangesloten op het bestaande oppervlaktewater 'de Sibbersloot'. **Het aanpassen van het rioolstelsel biedt vele kansen voor het watersysteem.**

- **Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)**

In de toekomstige situatie wordt geen schoon water afgevoerd naar de RWZI. De belasting op het rioolstelsel is minder groot en kan daarom met kleinere (buis)afmetingen worden gerealiseerd. Dit zorgt voor een *duurzamere* werking van de installatie en levert een hoger zuiveringsrendement op.

- **Natuur**

Het aansluiten van de regenwaterbuffers op de Sibbersloot zorgt voor een 'natte' verbinding tussen de Natura 2000 gebieden Bemelerberg/Schiepersberg en het Savelsbos waarlangs de amfibieën kunnen foerageren. Door specifieke inrichting van het terrein worden er kansen gerealiseerd voor de geelbuikvuurpad. Dit hebben wij afgestemd met Stichting het Limburgs Landschap. In algemene zin draagt *vernatting* in natuur bij aan een hogere *biodiversiteit*.

- **Grondwater**

Het is wenselijk om schoon water in 'het gebied' vast te houden en te infiltreren. Dit zal worden gerealiseerd door leegloop van de regenwaterbuffers te automatiseren. De leegloopvoorzieningen van de buffers Bemelerweg en Bunderdel zijn geschikt om te automatiseren. Dit is in de memo 'Adviesmemo buffers Bemelerweg en Bunderdel' onderbouwd (bijlage 1). Tevens wordt er door het waterschap grond aangekocht om de verbinding te realiseren en om in te zetten als infiltratiezone. De initiatieven dragen bij aan grotere beschikbare *grondwatervoorraad*.

1.1.4 Uitbreiding assets

Om de leeglopen te kunnen realiseren dienen voorzieningen aangelegd te worden. Bestaande leegloopconstructies moeten mogelijk worden aangepast. Tevens zal er overeenstemming bereikt moeten worden met perceeleeigenaren (Stichting Limburgs Landschap, de gemeente Eijsden-Margraten en particulieren) om water over/onder hun perceel te mogen laten stromen. De nieuw gerealiseerde watergang zal op de legger van het Waterschap Limburg worden opgenomen.

1.1.5 Eindsituatie

Door de aanpassing van het rioolstelsel wordt er enkel nog schoon water geloosd in de buffer van het waterschap. Het water kan nu verder afstromen in het oppervlaktewatersysteem. Hiermee wordt gezorgd voor schoon water in het oppervlaktewatersysteem. Dit leidt tot voordelen voor de natuur, de grondwatervoorraad en de RWZI.

2 Ligging en begrenzing plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen op de plateauhelling ten noorden van Cadier en Keer. Vanaf de waterkwantiteitsbuffers Bemelerweg en Bunderdel wordt een fysieke watergang aangelegd om het water vanaf de buffers gecontroleerd door de droogdalen richting de Sibbersloot te leiden. De Sibbersloot is in feite de zuidelijke begrenzing van het Natura2000 gebied Bemelerberg&Schiepersberg. Ten Zuiden van Cadier en Keer ligt het Natura2000 gebied Savelsbos. Beide watergangen liggen in een grondwaterbeschermingsgebied behorende tot de winning Heer-Vroendaal. De maatregelen zijn weergegeven in bijlage 2.

2.2 Buffer Bemelerweg

Vanaf de buffer Bemelerweg wordt het water geleid over graslanden en door bospercelen die behoren tot het Klinkenbergbos dat wordt beheerd door Stichting het Limburgs Landschap. Via een

kielspit en de natuurlijke glooiingen zal het water de helling afvloeien. Halverwege de helling wordt een voormalige trambaan (plaatselijk bekend als Zwarte Weg) gekruist via een bestaande duiker. Over een graslandperceel wordt het water via een buis naar de weg Boenderdel geleid. Vanaf hier stroomt het richting de primaire watergang Sibbersloot.

2.3 Buffer Bunderdel

Vanaf de buffer Bunderdel wordt het water geleid over een weiland dat in eigendom is van de gemeente Eijsden-Margraten. Benedenstrooms van dit weiland passeert het water via een duiker een particuliere tuin. Stroomafwaarts wordt gebruik gemaakt van natuurlijke laagten van bosperceel en een grasland.

Ook hier dient de voormalige trambaan gekruist te worden. Op deze locatie is hiervoor echter geen geschikte voorziening aanwezig. Vanaf de trambaan zal het water via aan te leggen grasbaan naar de primaire watergang Sibbersloot stromen.

3 Overeenstemming terreineigenaren

3.1 Overeenstemming

Om fysieke maatregelen in het veld uit te kunnen voeren, moeten wij kunnen beschikken over de gronden in het plangebied. Daarom dienen afspraken gemaakt te worden met terreineigenaren. Het uitgangspunt is om via een minnelijk traject te komen tot het vaststellen van een recht van opstal. Achteraf ingediende verzoeken om nadeelcompensatie worden hiermee aan de voorkant uitgesloten.

Indien minnelijke overeenstemming niet tot de mogelijkheden behoort kan ervoor gekozen worden om op grond van de Omgevingswet gedoogplichten op te leggen.

De werkzaamheden voor de aanleg van de leegloopvoorziening worden zodanig uitgevoerd dat er geen blijvende schade is of ontstaat aan particuliere eigendommen. Er wordt gelet op de meest geschikte periode van uitvoer en de wensen van de terreineigenaren.

3.2 Terreineigenaren

Op een aantal locaties is het wenselijk percelen aan te kopen. Voor de locatie Bemelerweg betreft dit een weiland in particulier bezit. De eigenaar staat open voor gesprekken over verkoop. Door aankoop van dit perceel komt de gehele leegloop op termijn in eigendom van de gemeente Eijsden-Margraten, een terrein behorende organisatie of het Waterschap Limburg. Voor de locatie zullen percelen door de gemeente Eijsden-Margraten worden verworven.

3.3 Risico's

Een risico is het niet kunnen verwerven of mogen gebruiken van de benodigde percelen. In voorkomende gevallen zal het project vertraging oplopen. Dit leidt overigens niet tot schade of extra kosten. Het watersysteem kan te allen tijde op de huidige wijze blijven functioneren. In de huidige situatie stroomt het namelijk ook al in extreme situaties via de dalhelling naar de Sibbersloot. Het is dan echter wel noodzakelijk om het project via een andere procedure te realiseren om ervoor te zorgen dat rioolreconstructie in de kern van Cadier en Keer een duurzame bijdrage levert aan het watersysteem.

4 Beschrijving van de waterstaatswerken (gewenste situatie)

4.1 Inhoud aanvraag (vergunning eigen dienst)

De aanvraag bevat de volgende onderdelen:

- een beschrijving van de voorgenomen werken;
- de wijze waarop deze worden uitgevoerd; en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van de werken.

4.2 Beschrijvingen van de voorgenomen werken

De werken die worden aangelegd zijn, bermsloten, goten, een kielspit in de natuurlijke glooiing van het landschap, duikers en afsluiters. De kielspit wordt circa 30cm diep en maximaal 2 meter breed. Deze wordt waar nodig verbonden met HDPE duikers (500mm) voorzien van in- en uitstroomvoorzieningen.. De duikers dienen een minimale diameter te hebben van 500 millimeter. Indien dit technisch niet mogelijk is, wordt maatwerk in het ontwerp toegepast. Uitgangspunt is dat de kans op verstopping bij kleinere diameters groter wordt. Op deze plekken mag er geen wateroverlast ontstaan en zal ervoor gezorgd worden dat een noodoverlaat in werking treedt.

afbeelding 2: kielspit

4.3 Wijze van uitvoering van de werken

De werken worden in droge perioden uitgevoerd met een lichte graafmachine. Er worden voorzieningen getroffen om schade aan de omgeving te voorkomen. Indien nodig worden rijplaten aangebracht en bomen beschermd met boombeschermers.

De grond zal ter plaatse van buffer Bemelerweg grof worden verwerkt om zo leefgebied te maken voor de geelbuikvuurpad. Indien de grond niet ter plaatse kan of mag worden verwerkt zal deze worden afgevoerd naar een erkende verwerker.

afbeelding 3: uitstroombak met afsluiter en uitstroomvoorziening

4.4 Beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van de werken

Nadelige effecten als gevolg van de werkzaamheden of het resultaat van het project dienen te worden voorkomen. Graafwerkzaamheden worden in droge perioden uitgevoerd en in perioden waarin er geen paddentrek plaatsvindt. Er wordt niet gewerkt in de directe nabijheid van aanwezige dassenburchten. Ecologische afstemming heeft plaatsgevonden met Stichting het Limburgs Landschap en de ecooloog van het waterschap. Het werkterrein wordt beschermd door toepassing van rijplaten en het plaatsen van boombeschermers. Onvoorziene schade wordt hersteld of vergoed.

In geval van calamiteiten of extreme neerslag kunnen de buffers overlopen via de reeds aanwezige noodoverlaten. Tijdens de hevige neerslag van juli 2021 zijn beide buffers volgelopen en overstroomd. In beide gevallen stroomde het water af via landelijk gebied. In dit gebied zijn geen woningen gelegen. Tevens heeft de landbouw hiervan geen schade ondervonden.

De rioolreconstructie wordt als verbeterd gescheiden stelsel uitgevoerd. Dit betekent dat de droogweerafvoer (DWA) en de hemelwaterafvoer (HWA) gescheiden worden aangelegd. In het HWA stelsel is een first-flush voorziening ingebouwd zodat water afkomstig van (eventueel toekomstige)

foutaansluitingen of calamiteiten te allen tijde naar het rioolwaterzuivering wordt afgevoerd. Het water dat in de buffers wordt geloosd is zuiver. In de buffers wordt daarom geen extra zuiverende voorziening ingebouwd.

Op grond van de provinciale omgevingsverordening draagt de provincie zorg voor de bescherming van de grondwaterlichamen. Gelet hierop zijn de aanpassingen in het rioolstelsel van Cadier en Keer en de aan te leggen leeglopen met de provincie Limburg besproken. De provincie heeft ingestemd met de realisatie van de maatregelen, omdat deze geen nadelig effect hebben op de grondwatervoorraden.

De aan te leggen waterstaatswerken dienen opgenomen te worden op de legger de het Waterschap Limburg. Hierover is met alle perceeleigenaren gecommuniceerd. Aan hen is duidelijk mede gedeeld dat met het opnemen van de waterstaatswerken op de legger tevens de Waterschapverordening van het Waterschap Limburg van toepassing wordt. Na het volledig doorlopen van de juridische procedures zijn de gebods- en verbodsbepalingen uit de waterschapsverordening van toepassing.

5 Beschikbaarheid en bereikbaarheid van de waterstaatswerken

De leegloop Bemelerweg wordt voor een groot deel aangelegd op eigendommen van Stichting het Limburgs Landschap, gedeeltelijk over weilanden en gedeeltelijk door bospercelen. Stichting Limburgs Landschap heeft toestemming verleend om het areaal als zodanig in te richten en de uitstroomvoorziening over hun grond aan te leggen. De waterstaatswerken zijn goed bereikbaar vanaf de openbare weg, de ingang van het Klinkenbergbos bij de kruising Tram baan en de weg Boenderdel.

Direct benedenstrooms van de Trambaan bevindt zich particulier eigendom. Vanaf het weiland stroomt het water parallel aan de weg Boenderdel via een bermsloot en een goot naar de Sibbersloot. Het weiland, de bermsloot en de goot zijn vanaf de openbare weg goed bereikbaar.

De leegloop Bunderdel wordt voor een deel aangelegd over eigendom van de gemeente. Een deel daarvan is als schapenwei verpacht. De gemeente heeft toestemming verleend voor de aanleg van een kielspit. De pachter is op de hoogte van de plannen. Direct benedenstrooms bevinden zich particuliere eigendommen. Deze zijn in de huidige situatie ingericht als tuin, bos en weiland.

Met de eigenaren zijn afspraken gemaakt over de wijze van inrichting en het toekomstig beheer en onderhoud. Met name de juridische gevolgen en de onomkeerbaarheid als gevolg van dit besluit zijn bekend gemaakt. De afspraken zullen worden vastgelegd in overeenkomsten en besluit 'wijziging werkingsgebieden'. Het betreffende omgevingsplan van de gemeente zal te zijner tijd hierop dienen te worden aangepast.

Daar waar nodig worden de betreffende vergunningen op basis van de vergunningencheck bij de bevoegde instanties aangevraagd. Bij de gemeente Eijsden Margraten wordt de omgevingsvergunning aangevraagd voor de aanleg van de waterstaatswerken. Op grond van de explosievenkaart van de gemeente Eijsden-Margraten worden de werkzaamheden uitgevoerd in 'onverdacht gebied'. Nader onderzoek naar niet gesprongen explosieven is niet aan de orde. Op grond van het omgevingsplan is aan enkele locaties de dubbelbestemming archeologie toegekend. In deze gebieden worden geen grondbewerkingen dieper dan 30 centimeter uitgevoerd.

Een overzicht van het eigendom, beheer en onderhoud van de assets is weergegeven in bijlage 3.

6 Effecten van het plan

De uitvoering van het plan is feitelijk een gevolg van het rioleringsproject van de gemeente Eijsden-Margraten. Door reconstructie van de riolering in de kern van Cadier en Keer wordt er schoon water geloosd in de buffers Bemelerweg en Bunderdel. Dit water hoeft niet meer (zoals in de oude situatie) teruggepompt te worden naar het riool. Er is een situatie ontstaan waarbij schoon water kan worden in het watersysteem van het Waterschap Limburg. Het effect hiervan is dat er frequenter water beschikbaar is dat ten goede komt aan de natuur en kan infiltreren om de grondwatervoorraad aan te vullen. Het water zal enkel infiltreren op daartoe geschikte locaties, door aanleg van de juiste voorziening wordt wateroverlast voorkomen.

7 Legger

Ingevolge artikel 2.39 eerste lid, van de Omgevingswet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger. In de legger worden de ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken moeten voldoen omschreven. Door de provincie is in de Omgevingsverordening Limburg nader omschreven welke waterlopen in de legger vastgelegd dienen te worden en welke ontwerpgegevens moeten worden opgenomen.

De legger bepaalt op grond van de waterschapsverordening tot waar het regime van de waterschapsverordening van toepassing is. Deze bevat gebods- en verbodsbepalingen en biedt een grondslag voor algemene regels. Deze bepalingen zijn verschillend voor de op de legger opgenomen oppervlaktewateren.

De leegloopvoorzieningen worden opgenomen op de legger van het Waterschap Limburg. Op grond van de procedure van de aan te vragen 'vergunning eigen dienst' dient de legger gelijktijdig te worden aangepast. Voor het wijzigen van de legger zullen separaat de benodigde besluiten, door het waterschap worden opgesteld.

8 Beheer en onderhoud

Op grond van de legger is het Waterschap Limburg de beheerder van de watergangen. Wat betreft het onderhoud kan onderscheid gemaakt worden tussen constructief onderhoud en dagelijks onderhoud. Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door de percee-eigenaren. Dit zijn kleine werkzaamheden zoals bijvoorbeeld het verwijderen van aandrijfvuil. Het constructieve onderhoud is taak van het waterschap. Zodra constructies niet meer functioneren worden deze direct hersteld.

Toekomstige onderhoudskosten voor het areaal zullen toenemen. Echter zullen deze zeer beperkt blijven omdat de leeglopen aangelegd zijn door weilanden en bospercelen. In de weilanden kan het water via de kielspitten afstromen en wordt begroeiing kort gehouden door begrazing. In de bospercelen zal het water afstromen via de natuurlijke laagten in het landschap. Daar waar bermsloten of grasbanen aangelegd worden zal periodiek worden gemaaid. Verwacht wordt dat de kosten zich beperken tot regulier inspectiewerk orde grootte 1 werkdag per inspecteur per jaar. De maaiwerkzaamheden zullen zich beperken tot 16 manuren verspreid over 2 maaibeurten per jaar.